

Utan SEKO's medlemmar stannar Sverige

6 Förslag till placeringsreglemente

PLACERINGSREGLAMENTE för SEKO – Facket för Service och Kommunikation

1. Inledning, syfte och målsättning

Detta reglemente gäller från och med kongressen 2013 och till nästkommande kongress.
Anm. Att reglementet gäller till nästa kongress innebär att reglementet omprövas nästa gång år 2017 eller på kommande årsmöten.

1.1 Syfte med placeringsreglementet

Placeringsreglementet ska vara ett styrinstrument och ett hjälpmedel för de personer, inom och utanför SEKO (i fortsättningen kallat "förbundet"), som dagligen arbetar med den finansiella verksamheten. Genom att ansvar, befogenheter, avkastningskrav och regler definieras och klarläggs skapas förutsättningar för ett snabbt och korrekt beslutsfattande. Reglementet delas upp i två delar: konflikt-del och strategisk långsiktig kapitalförvaltning

1.2 Målsättning för förbundets medels och tillgångsförvaltning

Förbundet ska förvalta sina tillgångar i syfte att tillgångarnas avkastning ska ge förbundet en god ekonomisk konfliktberedskap samt ge bästa möjliga stöd åt förbundets huvudverksamhet, d.v.s. den fackliga verksamheten.

Detta innebär:

- att tillgångarna ska förvaltas så att de, med begränsat risktagande, ger en hög avkastning och att tillgångarna snabbt kan omvandlas i pengar, alternativt har ett högt stabilt belåningsvärde i nivå med tillgångarnas redovisade värde.
- Förbundet ska således bedriva en affärsmässig och aktiv kapitalförvaltning. Förvaltningen ska hanteras sakkunnigt genom diskretionär förvaltning/fondförvaltning och/eller i egen regi. Förvaltningen ska fullgöras enligt de riktlinjer som följer av detta placeringsreglemente.

Avkastningsmålsättningen varierar för olika delarna av förvaltningen och återfinns under avsnitt 4

2. Organisation och Ansvarsfördelning

Placeringsbeslut fattas på följande nivåer inom SEKO.

Kongress/Årsmöte

Förbundsstyrelsen (Fbs)

Verkställande utskott (Vu)

Kongressen/årsmötet fastställer riktlinjerna för SEKO:s placeringar genom fastställande av placeringsreglemente.

Fbs beslutar om placeringar i enlighet med kongressbeslut.

Vu beslutar om placeringar enligt delegationsbeslut från förbundsstyrelsen.

Förbundskassören ansvarar för att medelsförvaltningen verkställs i enlighet med riktlinjerna i detta reglemente.

Förbundsstyrelsen bär det övergripande ansvaret för att förbundets tillgångar och skulder förvaltas i enlighet med denna policy som är fastställd av Kongress/Årsmöte.

Kongress/Årsmötets ansvar

Det är Kongressens/Årsmötets ansvar att fastställa placeringsreglementet.

Förbundsstyrelsens ansvar

Det är Förbundsstyrelsen ansvar att:

1. Förbundsstyrelsen bär det övergripande ansvaret för att förbundets tillgångar och skulder förvaltas i enlighet med detta reglemente som är fastställd av Kongressen.
2. Utse medlemmar i placeringsutskottet. Placeringsutskottet består av maximalt fem personer inklusive förbundskassören och ledamöter från förbundsstyrelsen. Placeringsutskottet kan om så bedöms viktigt även bestå av en extern ledamot med dokumenterad hög kompetens inom kapitalförvaltning.
3. Årligen bedöma behovet av att uppdatera placeringsreglementet.
4. Fastställa kapitalförvaltningens aktuella placeringsinriktning för att nå uttalad målsättning och risknivå inom ramen för detta Placeringsreglemente.
5. Besluta om anlitande av externa förvaltare.
6. Ta emot utvärderingar av förvaltningen samt följa upp dessa.
7. Besluta om att avveckla förvaltare som inte uppfyller kraven.
8. Besluta om inköp och försäljning av fast egendom
9. Besluta om inköp och försäljning av aktier och andelar
10. Besluta om placering i fonder (motsvarande)
11. Besluta om diskretionär förvaltning samt fastställa reglemente för förvaltarens placeringar
12. Besluta om upptagande eller beviljande av lån
13. Besluta om borgensåtagande och ansvarsförpliktelser

Förbundsstyrelsen kan delegera delar av sitt ansvar till Vu. I de fall delegationsbeslut använts ska förbundskassören rapportera vilka placeringar som gjorts med anledning av delegeringen.

Verkställande utskottets ansvar

14. Om situationen så kräver, fatta sådana beslut som innebär överträdelser mot detta placeringsreglemente om syftet är att minska förbundets finansiella risk. Sådana beslut är interimistiska till nästkommande förbundsstyrelsemöte, då dessa ska rapporteras. Förbundsstyrelsen ska då fatta definitivt beslut.

Placeringsutskottets ansvar

Placeringsutskottets är en rådgivande funktion för finansverksamheten inom förbundet. Placeringsutskottet är ett beredande organ till Förbundsstyrelsen.

Det är placeringsutskottets ansvar att:

1. Bevaka förvaltningen samt föreslå förändringar av förvaltningens aktuella placeringsinriktning för att nå uttalad målsättning och risknivå inom ramen för detta placeringsreglemente.
2. Ta fram förslag till uppdatering av placeringsreglementet då detta behövs för att anpassa reglementet till förändringar i förvaltningsverksamheten eller på den finansiella marknaden.
3. Följa upp och utvärdera kapitalförvaltningen.
4. Följa upp och utvärdera externa förvaltare om sådana anlitas i kapitalförvaltningen.
5. Löpande ta emot riskrapporter från riskansvarig och följa upp dessa.
6. Göra fortlöpande bedömningar av att uppställda etiska och miljömässiga krav efterlevs.

Förbundskassörens ansvar

Förbundskassörens ansvar är att:

1. Ansvara för den löpande verksamheten inom finansverksamheten.
2. Vara sammankallande för placeringsutskottets möten.
3. Besörja att riskrapporter tillhandahålls placeringsutskottet.
4. Företräda förbundet gentemot extern part.

3. Generella principer och ägarpolicy

3.1 Grundläggande utgångspunkter

3.1.1 Etik

Verksamheten ska bedrivas i linje med den etik som ska prägla arbetarrörelsen. Detta innebär bl.a. att utöver avvägning mellan avkastning och risk ska också etiska aspekter beaktas i placeringsverksamheten. Med detta avses att placeringar inte ska ske i företag som förknippas med oacceptabla arbetsförhållanden, barnarbete, våld, droger, prostitution, kriminell verksamhet eller i företag som inte tar sitt miljöansvar.

Placeringar ska heller inte ske i företag som bedriver antifacklig verksamhet. Detta iakttages genom att placeringar i normalfall ska ske i välkända och välrenommerade företag. Inför eventuella placeringar i mindre välkända företag ska ambitionen i dessa fall vara att utröna huruvida företaget bedriver etisk tveksam verksamhet.

Vid osäkerhet av etiska skäl ska grundregeln vara att avstå från placering. Om placering trots kontroll skett i oetisk verksamhet ska engagemanget snarast upphöra.

De förvaltare som SEKO anlitar ska i sina investeringsprocesser och förvaltningsprodukter (fonder) säkerställa att dessa etiska regler efterlevs.

3.1.2 Oberoende

SEKO:s verksamhet ställer krav på hög likviditet och hög soliditet. Denna utgångspunkt beror på att den fackliga verksamheten ska kunna bedrivas utan begränsningar baserade på ekonomiskt beroende.

Detta innebär att:

SEKO ska inte ha långsiktiga skulder.

För den löpande verksamheten ska medel placeras kortfristig och med mycket hög likviditet.

Medel avsedda att användas vid eventuella arbetsmarknadskonflikter ("konfliktdelen") ska placeras i realiserbara tillgångar såsom fastigheter, aktier och obligationer i syfte att uppnå god avkastning med låg risknivå. Hänsyn ska tas till likviditetskrav som kan följa av varje given situation.

Utöver medel för löpande verksamhet och konfliktdelen kan SEKO äga andra tillgångar (strategiska delen) under förutsättning att dessa tillgångar stödjer den fackliga verksamheten och/eller är till fördel för medlemmarna.

Tillgångarna ska redovisas på sådant sätt att dess olika syften framgår.

3.2 Ägarpolicy

I de fall förbundet, som ägare i bolag (motsvarande), aktivt deltagar i bolagets verksamhet åligger det förbundets företrädare att verka för att de regler som gäller i detta placeringsreglemente också så långt möjligt blir tillämpliga i bolagets kapitalförvaltning. Med begreppet "ägare" och "aktivt deltagar" avses att förbundets ägande medför ett operativt ansvar för verksamheten.

Placeringar inom medelsförvaltningen (konfliktdelen samt strategiska delen) ska inte ske i sådan omfattning att Förbundet får ett betydande inflytande i ett enskilt bolag.

4. Förvaltning.

4.1 Avkastningsmål.

Medel avsedda att användas vid eventuella arbetsmarknadskonflikter ("konfliktdelen") ska placeras i realiserbara tillgångar såsom fastigheter, aktier och obligationer i syfte att uppnå god avkastning med låg risknivå. Inriktningen på förvaltningen av dessa medel skall ha sitt fokus på ett värdebevarande snarare än ett fokus på avkastningsmaximering.

Avkastningsmålet för konfliktdelen är att den långsiktiga avkastningen ska ha en real avkastning (jfr inflationen mätt som KPI) om lägst 2,0 % (f.n. 4,0 %, vilket motsvarar 2,0 % plus inflation på 2 %) i snitt över en konjunkturcykel (normalt 5 år) på portföljens medel, och samtidigt ge en positiv och stabil avkastning oavsett marknadsriktning samt maximera avkastningen inom de ramar som policyn ger

Medlen i den strategiska delen har en längre placeringshorisont än konfliktdelen och kan därför tillåtas ta något högre risk.

Avkastningsmålet för den strategiska delen är att den långsiktiga avkastningen ska ha en real avkastning (jfr inflationen mätt som KPI) om lägst 4,0 % (f.n. 6,0 procent, vilket motsvarar 4,0 % plus inflation på 2 %) i snitt över en konjunkturcykel (normalt 5 år) på portföljens medel, och samtidigt ge en positiv och stabil avkastning oavsett marknadsriktning samt maximera avkastningen inom de ramar som reglementet ger.

4.2 Tillåtna tillgångslag

Gemensamt för Konfliktdelen och den Strategiskadelen kapital är att det får placeras i följande tillgångslag:

- Räntebärande värdepapper noterade i svensk valuta.
- Svenska och utländska aktier samt aktierelaterade instrument.
- Alternativa tillgångar såsom hedgefonder, fastigheter eller andra finansiella placeringar som genom att ha låg korrelation till övriga tillgångar i portföljen är avsedda att minska portföljens totala risk.

4.3 Tillgångsfördelning och gemensamma regler.

4.3.1 Konflikt delen

Procenttalen i följande tabell anges limiter för lägsta och högsta andel, som respektive tillgångsslag får utgöra av portföljens totala marknadsvärde.

TILLGÅNGSSLAG	FÖRDELNING		
	Minimiandel %	Normalandel %	Maximiandel %
Aktier	0	25	30
Realräntor	0	0	30
- Duration	0 år	10 år	20 år
Nominella räntor	70	75	100
- Duration	0 år	3 år	5 år
Alternativa placeringar	0	0	15
Likvida medel	0	0	5

4.3.2 Den strategiska delen

Procenttalen i följande tabell anges limiter för lägsta och högsta andel, som respektive tillgångsslag får utgöra av portföljens totala marknadsvärde.

TILLGÅNGSSLAG	FÖRDELNING		
	Minimiandel %	Normalandel %	Maximiandel %
Aktier	0	55	60
Realräntor	0	0	50
- Duration	0 år	10 år	20 år
Nominella räntor	40	45	100
- Duration	0 år	3 år	5 år
Alternativa placeringar	0	0	15
Likvida medel	0	0	5

Beräkning av portföljens värde och limit

Vid beräkning av limit skall tillgångarna värderas med ledning av gällande marknadsvärde. Om sådant saknas får förbundskassören på objektiv grund fastställa värdet.

Åtgärder vid limitavvikelser

Om limit överskrids ska tillgångar avyttras i motsvarande mån så snart lämpligen kan ske, dock senast inom 60 dagar efter överträdelsen, varvid skälig hänsyn ska tas till den risk som överskridandet innebär för portföljen som helhet. Motsvarande gäller om limit underskrids, varvid tillgångar anskaffas så snart det lämpligen kan ske.

Vidare ska över- respektive underskridandet rapporteras snarast till placeringsutskottet och förbundsstyrelsen.

4.3.3 Aktieplaceringar

Portföljernas svenska och utländska aktier ska vara börsnoterade. Detta innebär att aktierna ska vara föremål för regelbunden handel på auktoriserad marknadsplats som är öppen för allmänheten och som styrs under tillsyn av myndighet. Utländska värdepapper som noteras på Stockholmsbörsen inkluderas ej i svenska aktier. Vid nyintroduktioner kan avsteg från börsnotering göras under förutsättning att aktierna har för avsikt att börsnoteras inom ett år.

Högsta andel investerat i en enskild aktie är 10 procent av respektive aktieportfölj. Undantag från detta får göras om ett enskilt bolag har en indexvikt (för svenska aktier SIX Return Index, för utländska aktier MSCI World Index) som överstiger 10 procent kan maximalt upp till bolagets indexvikt investeras.

Blankning av enskilda värdepapper får ej ske. Utlåning av innehavda aktier är inte tillåtna.

Vid investering i fonder eller strukturerade produkter ska limiterna ovan beaktas och underliggande tillgång fördelas på respektive emittent om underliggande tillgång är aktier. Vidare skall inte investering i strukturerade produkter och fonder som innehåller belåning inom instrumentet ske.

Investering i aktiefonder och enskilda aktier i annan valuta än SEK ska beslut tas om investeringen skall valutasäkras eller ej.

Vid investering i fonder där de underliggande aktierna är noterade i annan valuta än SEK, och även om fondandelarna handlas i SEK, skall särskilt beslut tas av placeringsutskottet om valutasäkring skall göras eller ej.

Vid placeringar i strukturerade produkter ska nominellt belopp vara kapitalgaranterat till 100% med maximalt 10% överkurs. Emittenten/garanten av den strukturerade produkten ska lägst ha kreditbetyget A- / A3.

Den geografiska fördelningen på aktieportföljen bestäms av placeringsutskottet.

4.3.4 Derivat och optioner

Derivatinstrument får användas inom tillgångsslaget aktier. Beslut om detta tas av placeringsutskottet.

4.3.5 Räntebärande placeringar

Placering i räntebärande värdepapper får göras förutsatt att utgivaren/emittenten har ett högre kreditbetyg än BBB-/ Baa3-. När det gäller den strategiska delen får placering i High Yield fonder med lägre rating än BBB- göras upp till max 15%. Placering i High Yield får bara ske via diversierade fonder vilket minskar risken.

4.3.6 Alternativa investeringar

Placering i Alternativa Placeringar får göras. Exempel på sådana tillgångar är fastigheter, valutor, råvaror, onoterade aktier och hedgefonder. Placering i alternativa investeringar kan göras efter särskilt beslut av placeringsutskottet

4.3.7 Index

Som jämförelsetal för de olika tillgångsslagen ska följande index användas:

Tillgångsslag	Index
Svenska nominella räntebärande värdepapper	OMRX Bond eller motsvarande
Svenska aktier	SIX Portfolio Return eller motsvarande
Utländska aktier	MSCI World(total return i SEK) eller motsvarande
Alternativa tillgångar	Relevant jämförelseindex för den aktuella investeringen

4.3.8 Valuta

Räntebärande placeringar i annan valuta än SEK bör valutasäkras. Handhavande av valutarisker beslutas i särskild ordning, d.v.s. vid vilka tillfällen och vid vilka omständigheter valutasäkring skall ske. Detta beslut tas av placeringsutskottet.

4.3.9 Investeringsfonder

Godkända investeringsfonder inom tillgångsslagen är fonder från fondbolag som har erforderligt tillstånd av Finansinspektionen eller motsvarande utländsk myndighet.

4.3.10 Hanteringsrisk, motparter samt förvaring

Med hanteringsrisker åsyftas den risk för förluster som uppstår på grund av bristande kunskap, medvetna eller omedvetna felaktigheter begångna av andras eller egen personal och dåliga system och rutiner.

Dessa risker hanteras genom att bygga en stabil organisation för kapitalförvaltningen med klara ansvars- och befogenhetsgränser samt att tillse att verksamheten bedrivs med ändamålsenliga och säkra rutiner. Det är också nödvändigt att göra löpande bedömningar av de affärsrelationer som etableras. När diskretionär förvaltning sker ska som förvaltare användas sådana institutioner som godkänts av Finansinspektionen och som åtnjuter gott förtroende inom sitt område.

Godkända motparter vid transaktioner med förbundets tillgångar är:

- Värdepappersbolag som har Finansinspektionens tillstånd för handel med finansiella instrument för annans räkning i eget namn, enligt 2 kap 1 § lag (2007:528) om värdepappersmarknaden efter att godkända avtal är undertecknade av båda parter.
- Utländska institutioner som har tillstånd motsvarande det som anges enligt ovan och som står under tillsyn av myndigheter eller annat behörigt organ, efter att godkända avtal är undertecknade av båda parter.

Godkända motparter vid förvaltning av kapital är:

- För diskretionär förvaltning de värdepappersbolag som har finansinspektionens tillstånd enligt 2 kap 1 § lag (2007:528) om värdepappersmarknaden.
- Fondbolag som har erforderligt tillstånd av Finansinspektionen enligt 2004:46 lagen om investeringsfonder.

Transaktioner ska ske enligt principen betalning mot leverans. Undantag från denna princip är tillåten vid tillfällen då det normala förfarandet är annat, såsom vid nyemissioner och köp av fondandelar

4.3.11 Likviditetsrisk

Att ha tillgång till god likviditet innebär att en tillgång när som helst går att sälja till ett marknadsmässigt pris. Likviditeten för ett värdepapper beror t.ex. på om det handlas på en institutionaliserad marknadsplats eller ej, om villkoren innehåller standardvillkor eller ovanliga villkor, hur stor den enskilda värdepapperets relativa andel av den totala marknaden för denna typ av värdepapper är eller om omsättningen av denna typ av värdepapper normalt sett är hög eller låg.

Man definierar sålunda en tillgångslikviditetsrisk, som att ett värdepapper ej går att omsätta till ett pris som motsvarar dess långsiktiga värde.

Ur SEKO:s synpunkt består likviditetsrisken av att kortsiktigt inte kunna få fram medel för akuta behov trots att man har tillräckliga långsiktiga värden på tillgångarna.

4.3.12 Kursrisk

Med kursrisker avses de risker för förluster som inträffar när kurserna på marknadsnoterade värdepapper sjunker. Dessa risker reduceras genom riskspridning. I syfte att begränsa kursriskerna gäller följande riktlinjer:

Ingen enskild aktieplacering får, beräknat på anskaffningsvärdet, överstiga 10 procent av det totala innehavet av marknadsnoterade aktier.

Om andelen till följd av kursutvecklingen senare skulle bli oproportionerligt stort bör en anpassning ske vid lämpligt tillfälle. Om ett enskilt företag har en större andel av börsens totala värde än 10 procent får den enskilda placeringen uppgå till motsvarande andel av aktieportföljen.

Vid placering i fonder ska kursrisken bedömas på varje fonds aktiesammansättning. Förutom traditionell fondförvaltning kan hedgeförvaltning ske i såväl aktier som obligationer och fondandelarna ska hänföras till något av dessa tillgångsslag.

4.3.12 Ränterisk

Se duration under avsnitt tillgångsfördelning

5. Rapportering och uppföljning

5.1 Rapporteringens syfte

Rapporteringens syfte är att informera om portföljens resultat och portföljens exponering i relation till de fastställda limiterna i denna placeringsföreskrift.

Aktuell risk i portföljen ska anges i förhållande till riskbegränsningen mot förvaltningsmålet, dvs. den absoluta förlustrisken.

5.2 Ansvar

Samtliga personer och parter delaktiga i arbetet med portföljen ska omedelbart rapportera om händelser som inte kan betraktas som normala i placeringsverksamheten.

5.3 Rapportering

Rapporter ska sammanställas enligt följande schema

Rapport	Mottagare och rapportansvarig	Periodicitet	Innehåll
Månadsrapport	Externa förvaltare till förbundskassören/ekonomiadministrationen/ Fasab	Månad	Aktuell portfölj, risk och avkastningsmått, genomförda affärer. Se punkt 5.4
Styrelserapport	Förbundsstyrelsen från Placeringsutskottet	Tertial (I samband med tertialrapport)	Aktuell portfölj, risk och avkastningsmått, genomförda affärer. Skriftlig kommentar avseende förvaltning
Årsrapport	Förbundsstyrelse och Årsmöte/kongress från placeringsutskott	Årligen (I samband med bokslut)	Aktuell portfölj, risk och avkastningsmått, genomförda affärer. Skriftlig kommentar avseende förvaltning.
Avvikelserapport	Förbundsstyrelsen, verkställande utskottet från placeringsutskottet	Årligen och på förekommen anledning	Inträffade överträdelser av placeringsreglementet

5.4 Rapportering från externa förvaltare.

Senast tio bankdagar efter månadens utgång ska förvaltarna rapportera till förbundskassören/ekonomiadministrationen om portföljens:

- Aktuell avkastning i förhållande till målet.
- Marknadsvärden för tillgångarna och relation till bokfört värde
- Avkastning under månaden, under året samt från portföljens start
- Procentuella fördelningen mellan olika tillgångsslag
- Förändringar i innehavet av värdepapper samt i förekommande fall förändringar i värdepappernas kreditbetyg under månaden
- Genomsnittliga löptider och räntekänslighet för innehavet av räntebärande värdepapper
- Eventuella avvikelser från placeringsreglerna , avvikelserns orsak samt vidtagen åtgärd / förslag till åtgärd
- Prestation relativt jämförelseindex

5.5 Uppföljning

5.5.1 Uppföljningens syfte

Uppföljningens syfte är att löpande hålla förbundet informerad om portföljens resultat, förändringar i sammansättningen av tillgångar samt förändringar i risknivå.

Det är av yttersta vikt att alla parter är medvetna om att alla placeringar genomgår cykler, varför det kommer att finnas tidsperioder när placeringsmålet ej uppfylls eller när enskilda förvaltare misslyckas med att nå sina förväntade avkastningsmål.

Bilaga 1.

Liten finansiell ordlista (källa Finansinspektionen)

A

Aktiefond

En fond som placerar sitt kapital i aktier och andra aktierelaterade instrument. Avkastningen är i regel starkt kopplad till hur den aktiemarknad där fonden investerar utvecklas.

Alternativkostnad

Den avkastning man skulle få vid den bästa alternativa användningen av en viss resurs.

Amorteringstid

Den tid inom vilken kunden ska ha betalat tillbaka sitt lån.

B

Blancolån

Ett lån som beviljas utan någon säkerhet eller borgen.

Blandfond

En fond som placerar sitt kapital i en kombination av aktier och obligationer (räntor).

Blankning

Att sälja aktier som man lånar, i syfte att tjäna pengar på en fallande aktiekurs.

C

Certifikat

Ett värdepapper för handel på penningmarknaden. Ett certifikat är ett skuldebrev som ges ut av till exempel en bank eller ett företag i syfte att låna pengar. Löptiden är maximalt ett år.

D

Derivat

Ett finansiellt instrument som innebär överenskommelser om förpliktelser vid en given framtida tidpunkt. Värdet på ett derivat är kopplat till en underliggande tillgång. De vanligaste derivatinstrumenten är optioner, terminer och swappar.

Diskonteringsränta

En antagen ränta som används för att beräkna värdet av (diskontera) en betalning som ligger i framtiden. Idén är att bestämma vilket (mindre) belopp som avsatt i dag skulle växa med diskonteringsräntan för att räcka till den framtida betalningen. Viktiga exempel är värdering av ett obligationslån eller en pensionsförsäkring. Används för att beräkna ett värde på betalningar som ligger i framtiden, exempelvis ett försäkringsåtagande.

Diskretionär förvaltning

Kunden överlåter genom ett avtal förvaltning av sitt kapital till ett finansiellt företag. Enstaka placeringar sker utan rådgivning och kunden underrättas i efterhand om vilka placeringar som gjorts.

E**Eget kapital**

Post i företagets balansräkning som visar skillnaden mellan tillgångar och skulder.

Emission

Innebär att ett företag ger ut en obligation, eller en annan typ av värdepapper, i syfte att erhålla finansiering från marknaden.

Emittent

Den som ger ut aktier eller andra värdepapper.

F**Fastighetsfond**

Inte en fond i lagens mening eftersom fastigheter inte är finansiella tillgångar. I stället är det ofta ett aktiebolag som äger fastigheter i vilket man som investerare köper aktier.

Finansiella marknader

Ett samlingsnamn för marknader där finansiella instrument handlas. De fyra viktigaste marknaderna är valutamarknaden, räntemarknaden, aktiemarknaden och derivatmarknaden.

Finansiellt instrument

Till exempel aktier, obligationer, fondandelar och statsskuldväxlar.

Fondandelsfond

En fond som placerar minst tio procent av sitt kapital i andra fonder. I informationen om fonden måste det bland annat särskilt anges hur höga kostnaderna för dessa andra fonder är.

Fondbolag

Bolag som har tillstånd att bedriva fondverksamhet enligt Lagen om investeringsfonder.

Förvaltningsavgift

Avgift som betalas till ett fondbolag. I avgiften ingår ersättning till fondbolaget för dess arbete samt kostnader för förvaringsinstitut, tillsyn och revisorer. Vanligen betalas en viss procent av fondförmögenheten, till exempel 0,8 procent om året.

Förvaringsinstitut

En bank eller ett annat kreditinstitut som förvarar tillgångarna i en värdepappers- eller specialfond och som sköter in- och utbetalningar åt fonden.

G

H

Hedgefond

En hedgefond är i regel en specialfond vilken, som icke Ucits-fond, har friare placeringsregler än värdepappersfonder (Ucits). Det är stora skillnader mellan olika hedgefonder och det finns inte någon enkel definition i regelverken. Tanken är att en sådan fond ska kunna öka i värde oavsett hur börsen går, men även en hedgefond kan falla i värde.

I

Indexfond

En fond som placerar sitt kapital efter hur ett visst aktie- eller ränteindex är uppbyggt.

Insider

Person som har tillgång till insiderinformation

Insiderbrott

Den som får insiderinformation och för egen eller annans räkning köper eller säljer de värdepapper som informationen rör begår insiderbrott. Detsamma gäller den som med råd eller på annat sätt föranleder någon annan att köpa eller sälja de värdepapper som informationen rör.

Insiderinformation

Information om en inte offentliggjord eller inte allmänt känd omständighet som väsentligt kan påverka värdet på värdepappret.

Insynsperson

Någon som genom sin ställning i ett börsbolag anses ha särskilt goda förutsättningar att få tillgång till kurspåverkande information som ännu inte är offentlig om detta bolag. Exempel på personer med insynsställning är styrelseledamöter, verkställande direktör och revisorer.

Insynsregistret

FI:s offentliga register över insynspersoner, deras aktieinnehav och förändringar i innehaven. Personer med insynsställning är skyldiga att anmäla vissa innehav av värdepapper och ändringar i innehavet.

Investeringsfond

En fond vars andelar kan lösas in på begäran av andelsägare och som består av finansiella tillgångar. Är antingen värdepappersfond eller specialfond enligt lagen om investeringsfonder. Namnet fond är inte skyddat och kan användas även för andra produkter.

J

K

Kapitalbas

Kapitalbasen kan något förenklat sägas vara summan av eget kapital, obeskattade reserver, primärkapitaltillskott och vissa förlagslån minskad med bl.a. immateriella tillgångar, uppskjuten skattefordran och innehav i andra kreditinstitut och försäkringsbolag.

Kapitalbuffert

Kapital för att täcka förväntade eller oförväntade förluster.

Kreditinstitut

Ett begrepp som omfattar både (i) banker (dvs. företag som har tillstånd att driva bankrörelse) och (ii) kreditmarknadsföretag (dvs. företag som har tillstånd att driva finansieringsrörelse). Gemensamt för (i) och (ii) är bland annat att företagen har tillstånd från FI och står under FI:s tillsyn.

L**Likviditet**

Tillgången på likvida medel, i förhållande till förfallande skulder. Ofta använt för att ange ett bolags betalningsförmåga på kort sikt.

Likviditetsrisk

Risken för att inte kunna infria sina betalningsförpliktelser vid förfallotidpunkten utan att kostnaden för att erhålla betalningsmedel ökar avsevärt.

Listpris

Den utlåningsränta som kreditinstitut presenterar. Till exempel boräntan som finns i dagstidningar och på nätet.

Löptid

Tidsperiod som återstår till utbetalning av en skuld eller förfall av en obligation. Ju längre löptiden är, desto större är ränterisken.

M**Marknadsrisk**

Risken för förluster till följd av svängningar i räntor, valutor, aktiepriser eller råvarupriser.

.N**O****Obligation**

En räntebärande löpande skuldförbindelse, eller ett skuldebrev, som ges ut (emitteras) av stat, kommun, kreditmarknadsbolag, hypoteksinstitut eller större företag. Obligationer har i allmänhet lång löptid, minst ett år. Obligationens nominella belopp återbetalas när löptiden gått ut, däremellan sker periodiska ränteutbetalningar.

Operativ risk

Med operativ risk menas risken för förluster till följd av inte ändamålsenliga eller misslyckade processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser.

Option

Rättighet för en köpare att göra en transaktion med en säljare till villkor som köpare och säljare har kommit överens om i förväg.

P

Prestationsbaserad förvaltningsavgift

Avgiften beror på hur framgångsrik förvaltningen av en fond har varit jämfört med någon form av referensvärde. Till exempel kan förvaltningsavgiften utgöra 20 procent av fondens avkastning över OMXS30-index.

Provisionsnetto

Skillnaden mellan intäkter och kostnader från avgiftsbelagda tjänster.

Q

R

Reallokering

Den allokerade återbäringen är inte garanterad och det kan inträffa att den måste minskas, exempelvis till följd av att värdet på försäkringsbolagets tillgångar har sjunkit. En sådan sänkning, reallokering, kan göras gradvis genom en minskning av den avkastning som förs till försäkringskapitalet.

Reglerad marknad

Handelsplats för värdepapper som drivs av en börs. De bolag vars aktier handlas på reglerad marknad måste följa handelsplatsens regler om till exempel information.

Reporänta

Riksbankens styrränta. Den ränta som bankerna kan låna eller placera till hos Riksbanken på sju dagar.

Riskpremie

Den extra avkastning investerare kräver i kompensation för att de tar en högre risk. I livförsäkring är riskpremie även synonymt med beräknad riskkostnad.

Riskvikt

Värde som används vid beräkning av riskvägda tillgångar. För att räkna fram bankens riskvägda tillgångar multipliceras utlånat belopp med en riskvikt. Riskvikten bestäms utifrån hur troligt det är att låntagaren inte kan fullgöra sina låneåtaganden och varierar således mellan låntagarna. Hög riskvikt innebär större risk än en låg riskvikt.

Riskvägda tillgångar

De riskvägda tillgångarna beräknas genom att ett företags samtliga tillgångar och poster utanför balansräkningen multipliceras med riskvikter.

Ränte- och valutaswap

Cross-currency basis swap. Finansiellt instrument för att byta ränteflöden mellan två valutor (exempelvis svensk ränta mot euroränta) och i förekommande fall kapitalbelopp.

Räntebindningstid

Den period under vilken räntan på ett lån är bunden.

Räntefond

Fond som placerar sitt kapital i räntebärande värdepapper och andra ränterelaterade instrument. Till exempel statsskuldväxlar och statsobligationer.

Räntenetto

Skillnaden mellan intäkter från utlåning samt räntebärande värdepapper och kostnader för in- och upplåning i ett företag.

Räntepunkt

En hundraedels procent, det vill säga 0,01 procent. 100 räntepunkter motsvarar en procent.

Ränterisk

Känslighetsmått för finansiella tillgångar och skulder som mäter hur värdet förändras när marknadsräntorna stiger eller faller.

Ränteswap

Instrument för att byta ränteflöden (rörliga mot fasta räntor och tvärt om) för att anpassa räntebetalningar.

S**Sanktion**

Om ett företag som står under FI:s tillsyn bryter mot de regler som gäller för verksamheten kan FI besluta om en sanktion mot företaget. FI kan t.ex. utfärda föreläggande eller meddela anmärkning. Om en överträdelse är allvarlig kan FI återkalla företagets tillstånd eller meddela varning. I samband med anmärkning eller varning kan även straffavgift komma i fråga.

Solvens

Förmågan att lösa sina skulder eller stå för sina åtaganden till försäkringstagarna.

Spread

Anger vanligen skillnaden mellan två räntor. På obligationsmarknaden mäts spreaden i räntepunkter. Även skillnaden mellan bästa köp- och säljkurs för ett finansiellt instrument.

Swap

Ett avtal mellan två parter att utbyta en viss valuta/ränta mot en annan valuta/ränta under en i förväg bestämd tidsperiod och i enlighet med vissa villkor.

Säkerställda obligationer

En obligation där innehavaren har särskild förmånsrätt vid en eventuell konkurs. Syftet med säkerställda obligationer är att kreditrisken normalt är lägre jämfört med obligationer som inte är säkerställda, vilket medför att upplåningskostnaderna sänks.

T

U

V

Valutarisk

Risken att påverkas negativt av rörelser i valutakurser.

Volatilitet

Kurssvängningar för ett finansiellt instrument. Hög volatilitet innebär stora kursrörelser.

Värdepapper

Handling som på något sätt kan omsättas i kontanter och ger innehavaren en viss rättighet. Till exempel aktier och obligationer.

Z

Å

Ä

Ö